

Sygn. akt VI U 1926/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2015 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 24 czerwca 2014 r.

znak: (...)

w sprawie: A. S.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę socjalną

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonej A. S. prawo do renty socjalnej od (...). do(...)

II stwierdza odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. Akt VIU 1926/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 czerwca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. po rozpoznaniu wniosku A. S. z dnia 6 maja 2014 roku odmówił przyznania wnioskodawczyni prawa do renty socjalnej od 1 maja 2014 roku. Powołując się na artykuł 4-ty Ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej, Dziennik Ustaw z 2013 roku, pozycja 982, organ rentowy wskazał, iż orzeczeniem komisji lekarskiej z dnia 16 czerwca 2014 roku wnioskodawczyni nie została uznana za całkowicie niezdolną do pracy w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym w okresie uprawniającym do renty socjalnej. Odwołanie od tej decyzji wniosła ubezpieczona A. S.. Powołując się na swój zły stan zdrowia domagała się przyznania renty socjalnej. Ubezpieczona wskazywała, że posiada drugi stopień niepełnosprawności. Nie potrafi czytać ani pisać, ma wadę wzroku, wadę wymowy i przyszła, urodziła się przez poród kleszczowy. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie powołując argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Sąd Okręgowy ustalił i rozważył co następuje. Ubezpieczona A. S. urodzona (...) pobierała rentę socjalną w okresie od 1 kwietnia 2007 roku do 30 kwietnia 2014 roku. W dniu 6 maja 2014 roku złożyła ona wniosek o rentę socjalną na dalszy okres. Orzeczeniem z dnia 26 maja 2014 roku lekarz orzecznik ZUS ustalił, iż wnioskodawczyni ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy do 30 czerwca 2017 roku, że całkowita niezdolność do pracy pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed

ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Od orzeczenia tego został zgłoszony zarzut wadliwości w wyniku, którego komisja lekarska ZUS orzeczeniem z 16 czerwca 2014 roku ustaliła, iż A. S. nie jest całkowicie niezdolna do pracy. Orzeczenie komisji lekarskiej ZUS stanowiło podstawę dla organu rentowego do wydania decyzji odmownej z dnia 24 czerwca 2014 roku, decyzji, która została zaskarżona odwołaniem w niniejszej sprawie. W celu zweryfikowania stanowiska organu rentowego Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii zespołu biegłych sądowych. W pisemnej opinii z dnia 13 kwietnia 2014 roku biegli sądowi: specjalista psychiatra, specjalista psycholog oraz specjalista medycyny pracy ustalili, rozpoznali u ubezpieczonej następujące schorzenia: funkcję intelektualną na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym, zez zbieżny oka lewego. Biegli sądowi wskazywali, że ubezpieczona, lat 28, skończyła szkołę życia w Ośrodku Szkolno- (...), nigdy nie pracowała, ma trudności z czytaniem, pisaniami i załatwianiem spraw urzędowych. W badaniu funkcji intelektualnych i iloraz inteligencji równy 57. Zdaniem biegłych sądowych jest ubezpieczona wnioskodawczyni nadal całkowicie niezdolna do pracy do 31 grudnia 2016 roku z powodu naruszenia sprawności organizmu przed 18 rokiem życia, z powodu niedorozwoju umysłowego w stopniu umiarkowanym. Po tym czasie ubezpieczona powinna podjąć zatrudnienie w warunkach pracy chronionej, po odpowiednim przygotowaniu. Biorąc powyższe pod uwagę biegli sądowi nie zgodzili się z oceną komisji lekarskiej ZUS z dnia 16 czerwca 2014 roku, ale zgodzili się z orzeczeniem lekarza orzecznika z 26 maja 2014 roku i biegli sądowi wyjaśnili, że posługiwali się tymi samymi wynikami badań i konsultacji, które posiadali lekarze ZUS. W badaniu psychiatryczno-psychologicznym poprzedzającym wydanie orzeczenia lekarskiego biegli sądowi wskazywali, iż ubezpieczona szybko się denerwuje, okresowo jest bardzo drażliwa w sytuacji niepowodzenia, stan psychiczny opisali biegli psycholog i psychiatra w sposób następujący: orientacja pełna, nastrój obojętny, afekt tępowy, funkcje uwagi zaburzone adekwatnie do stanu upośledzenia umysłowego. W czasie badania ubezpieczona nie ujawniała ostrych zaburzeń psychicznych, omamów i urojeń. Zaprzecza myślom i tendencjom samobójczym. Funkcja intelektualna na poziomie upośledzenia w stopniu umiarkowanym. Zastrzeżenia do tej opinii zgłosił organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 3 czerwca 2015 roku, karta 26 akt sprawy. Pełnomocnik organu rentowego powołując się na stanowisko przewodniczącego komisji lekarskiej ZUS wskazał, że nie akceptuje opinii biegłych, ponieważ ubezpieczona z wykształceniem zawodowym specjalnym, dwie klasy szkoły w zawodzie kucharza w skali, badanie psychologiczne w skali Wechslera jedenaś..., listopad 2011 i, Ii równe 57 potwierdza lekkie a nie umiarkowane upośledzenie umysłowe. Organ rentowy nadmieniał także, że test psychologiczny, wyżej wymieniony test psychologiczny jest narzędziem obiektywnym, wystandaryzowanym, trafnym, rzetelnym i znormalizowanym. Biegli nie wykazali też cech ostrej psychopatologii, zaburzeń lękowych czy depresyjnych, zaburzeń osobowości czy też na przykład myśli suicydalnych. Trudno, więc organowi rentowemu zgodzić się z ustaleniem przez biegłych sądowych całkowitej niezdolności do pracy. Także schorzenie narządu wzroku nie uzasadnia takiego orzeczenia. Ubezpieczona może wykonywać prace proste bez nadmiernego obciążenia psychicznego. W opiniach uzupełniających z dnia 29 czerwca 2015 roku, w opinii uzupełniającej, karta 33, biegli sądowi wskazywali na funkcjonowanie ubezpieczonej na poziomie upośledzenia umysłowego w stopniu umiarkowanym. Ubezpieczona w szkole podstawowej została zakwalifikowana do kształcenia specjalnego. U badanej występuje deficyt funkcji poznawczych, które są podstawo..., podstawą prawidłowej orientacji w otoczeniu i adaptacji do zmieniających się warunków otoczenia. Biegli wskazali, że w badaniu ustalono znaczne trudności w rozumieniu sytuacji społecznych i niski zasób pojęć. Występujące u ubezpieczonej objawy miały znaczący wpływ na jej codzienną aktywność i funkcjonowanie w środowisku oraz relacje społeczne. Biegli odpowiadając na zastrzeżenia organu rentowego wskazali również, że w diagnozowaniu niepełnosprawności intelektualnej wykorzystanie testów badających poziom intelektualny jest niewystarczające. Ich wyniki opisują niepełnosprawność intelektualną bez uwzględnienia poziomu funkcjonowania adaptacyjnego danej osoby. Jest to szczególnie istotne przy ocenie zdolności do pracy. Funkcjonowanie to obejmuje 3 obszary: sferę koncepcyjną - zdolności i umiejętności w zakresie języka, czytania, pisanie, matematyki, myślenia, wiedzy i pamięci; sferę społeczną - zdolności komunikacyjne, zawierania i podtrzymywania kontaktów społecznych i sferę praktyczną - samodzielność w opiece osobistej, odpowiedzialność w pracy, umiejętność gospodarowania pieniędzmi, organizowanie zadań szkolnych i związanych z pracą. W ocenie kompleksowej należy każdorazowo uwzględniać deficyty w funkcjonowaniu adaptacyjnym, ponieważ to one wpływają na osobistą niezależność oraz w znaczącym stopniu odpowiadają za problemy w wypełnianiu standardów rozwojowych i socjokulturowych oraz determinują to, jak osoba z niepełnosprawnością intelektualną radzi sobie z codziennymi zadaniami. Obniżony

poziom funkcjonowania intelektualnego jest tylko jednym z aspektów upośledzenia umysłowego. Konieczna jest również ocena umiejętności społecznych i adaptacyjnych, a także dokładna ocena możliwości edukacyjnych i zawodowych. W związku z tym, że w przypadku chorób układu nerwowego wieku rozwojowego, a także w odniesieniu do dysfunkcji u podłoża, których leży deficyt intelektualny podstawowym wyznacznikiem niezdolności do pracy jest poziom przystosowania w środowisku społecznym ze szczególnym uwzględnieniem aktywności zawodowej, aktywności zawodowej. W związku z tym biegli stwierdzili, że praca może być traktowana, w przypadku ubezpieczonej, wyłącznie, jako forma rehabilitacji za..., społeczno-zawodowej, na przykład zatrudnienie na rynku chronionym lub w zakładzie aktywności zawodowej. Biegli stwierdzili u badanej ograniczony zakres i czas zajęć. Stąd proponowana przez nich całkowita niezdolność do pracy od dnia złożenia wniosku o rentę trwale. Biegli sądowi nie zmienili tutaj swojego poprzedniego wniosku, iż ubezpieczona jest częścią..., jest całkowicie niezdolna do pracy do 31 grudnia 2016 roku. Także w opinii uzupełniającej..., także do opinii uzupełniającej prze..., ZUS, organ rentowy zgłosił zastrzeżenia ograniczające się do wyrażenia braku akceptacji tej opinii i podtrzymania swojego poprzedniego stanowiska. W ocenie Sądu Okręgowego... Ponadto jeszcze w, zwrócić należy uwagę, iż na karcie 32-giej widnieje opinia specjalisty medycyny pracy i lekarza psychiatry, która wskazywała na to, iż ubezpieczona nigdy nie pracowała, posiadała rentę socjalną. Wy..., ubezpieczona wymaga, zdaniem biegłych, przyuczenia do prostych prac. Będzie wówczas mogła podjąć pracę w warunkach pracy chronionej. Jest mieszkanką B. i nie jest utrudniony kontakt z Urzędem Pracy, który ma możliwości skierowania do odpowiedniego zatrudnienia. Okres przyznanej całkowitej niezdolności do pracy należy wykorzystać do przyuczenia odpowiedniego zawodu i podjęcia pracy w warunkach pracy chronionej. Sąd Okręgowy mając na uwadze te opinie biegłych sądowych uznał, iż nie ma potrzeby kontynuowania postępowania dowodowego, gdyż opinie te w sposób obiektywny określają całkowitą niezdolność do pracy ubezpieczonej powstałą z powodu naruszenia sprawności organizmu u ubezpieczonej przed ukończeniem przez nią 18 roku życia. Biegli sądowi odpowiadając na zastrzeżenia organu rentowego w sposób obszerny zanalizowali zastrzeżenia organu rentowego. Wskazali na obszary funkcjonowania, sferę koncepcyjną, sferę społeczną i sferę praktyczną, którą należy brać przy kompleksowej ocenie deficytów w funkcjonowaniu adaptacyjnym danej osoby. W ocenie Sądu Okręgowego o..., opinia ta posiada taką moc dowodową i wiarygodność, że pozwalała na wydanie w sprawie merytorycznego rozstrzygnięcia. Biegli sądowi w tej opinii wskazali, że ubezpieczona nigdy nie pracowała, a ewentualny okres przyznania renty socjalnej na kolejny przedział czasowy powinna wykorzystać na zdobycie kwalifikacji zawodowych umożliwiających jej podjęcie zatrudnienia, co w tej chwili nie jest zresztą kwestią pewną, iż uzyska ona takie kwalifikacje i, że ma możliwość uzyskania takich kwalifikacji. Biegli sądowi opiniowali w sprawie na podstawie posiadanej specjalistycznej wiedzy medycznej, zarówno biegły z zakresu medycyny przemysłowej jak i biegli psychiatra i psycholog. W ocenie Sądu Okręgowego na podstawie dowodu z opi..., dowodu z opinii biegłych sądowych, opinii głównej i uzupełniających mo..., można było ustalić w niniejszym procesie, iż ubezpieczona jest nadal całkowicie niezdolna do pracy w wyniku naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia. Zgodnie z artykułem 4-tym Ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o ren..., o rencie socjalnej, Dziennik Ustaw z 2013 roku, pozycja 982, renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało między innymi przed ukończeniem 18 roku życia. Zebrany w sprawie materiał dowodowy potwierdził powstanie, istnienie u ubezpieczonej nadal całkowitej niezdolności do pracy i jej powstanie w wyniku naruszenia sprawności organizmu, o którym mowa w artykule 4-tym. Dlatego na podstawie artykułu 477 ze znacznikiem 14 paragraf 2 Kodeksu postępowania cywilnego, w związku z artykułem 4-tym Ustawy o rencie socjalnej Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do renty socjalnej na dalszy okres orzeczony w opinii przez biegłych sądowych. W punkcie 2-gim wyroku Sąd Okręgowy na podstawie artykułu 118 ustęp 1a Ustawy emerytalno-rentowej orzekł o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zwrócić, bowiem należy uwagę, że biegli sądowi w opinii z 13 kwietnia 2015 roku wskazywali, iż dysponowali tymi samymi wynikaniem..., wynikami badań i konsultacji, którymi dysponowali także lekarze orzecznicy ZUS. Za wadliwe orzeczenie komisji lekarskiej ZUS odpowiedzialność powinien, zatem ponieść organ rentowy od, w tych okolicznościach. Jedynie na marginesie stwierdzić należy, że orzeczenie lekarza orzecznika także stwierdzało całkowitą niezdolność do pracy ubezpieczonej, nawet do 30 czerwca 2017 roku. Na tym wygłoszenie uzasadnienia zakończono.